

Priestupky

Základným prameňom priestupkového práva je **zákon SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch** v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o priestupkoch). Zákon o priestupkoch bol prijatý v roku 1990 v nadväznosti na súbežne prijatú novelu trestného zákona. Nahradil tak predchádzajúcu takmer 30 rokov platnú právnu úpravu zákon č. 60/1961 Zb. o úlohách národných výborov pri zabezpečovaní socialistického poriadku. Zákon o priestupkoch sa viackrát menil a dopĺňal dôsledkom prebiehajúcich spoločenských zmien.

Protiprávne konania, ktoré sa kvalifikujú ako správne delikty, tvoria početnú skupinu rôznorodých skutkov. Správne delikty sa členia na tieto hlavné skupiny:

- priestupky
- správne delikty fyzických osôb a právnických osôb
- správne disciplinárne delikty
- správne poriadkové delikty

Z uvedeného členenia je zrejmé, že priestupky sú len jednou, hoci veľmi početnou podskupinou správnych deliktov.

Priestupkom je

zavinené konanie, ktoré porušuje, alebo ohrozuje záujem spoločnosti a je za priestupok výslovne označené v zákone o priestupkoch alebo v inom zákone, ak nejde o iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitných právnych predpisov alebo o trestný čin. Priestupok môže byť spáchaný konaním alebo opomenutím.

Priestupkom nie je konanie v nutnej obrane alebo v krajnej núdzi.

Podľa § 51 zákona o priestupkoch sa na konanie o priestupkoch subsidiárne vzťahuje správny poriadok (zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov). Zo subsidiárneho vzťahu správneho poriadku k zákonu o priestupkoch vyplýva, že správny orgán musí v konaní o priestupku primerane vychádzať z procesných ustanovení zákona o priestupkoch a tam, kde osobitná procesná úprava chýba, využijú sa príslušné ustanovenia správneho poriadku. Vyvodzovanie právnej zodpovednosti za priestupky je nedeliteľnou súčasťou činnosti verejnej správy.

Z hľadiska štruktúry sa zákon o priestupkoch člení na štyri časti.

Všeobecná časť

Všeobecná časť vymedzuje pojem priestupku, zodpovednosť za priestupok, pôsobnosť zákona, sankcie, ochranné opatrenia, osobitné ustanovenia o mladistvých a zánik zodpovednosti.

Osobitná časť

V tejto časti zákona sú upravené jednotlivé skutkové podstaty priestupkov. Každú skutkovú podstatu charakterizujú záujmy spoločnosti, ktoré sú chránené zákonom a proti ktorým je protiprávne konanie namierené. Tieto záujmy sú objektom priestupku, napríklad priestupky vyskytujúce sa na viacerých úsekoch správy, priestupky na úseku podnikania, priestupky proti verejnému poriadku, priestupky na úseku práva na prístup k informáciám, priestupky proti občianskemu spolunažívaniu, priestupky proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, priestupky proti majetku.

Konanie o priestupku

Konanie o priestupkoch je vo svojej podstate osobitným druhom správneho konania. Poslaním procesno-právnych ustanovení je, aby sa účelne bez zbytočných prieťahov správne a objektívne zistilo, či došlo k spáchaniu priestupku, kto ho spáchal a za akých okolností a či vôbec a akú sankciu treba uložiť páchatelovi priestupku za jeho protiprávne konanie.

Procesné ustanovenia upravujú postup pred začatím konania o priestupku, t. j. objasňovanie priestupkov (nie každý priestupok sa objasňuje), odloženie veci, začatie konania, príslušnosť na konanie o priestupku, postavenie účastníkov konania, ústne pojednávanie, zastavenie konania, rozhodnutie o priestupku, blokové, rozkazné konanie a výkon rozhodnutia. Ústne pojednávanie, rozhodnutie o priestupku a výkon rozhodnutia je dominantnou fázou konania o priestupku. O priestupku koná správny orgán v prvom stupni ústne pojednávanie. Na ústnom pojednávaní sa rozhoduje o vine a o sankcii za priestupok. Správny orgán môže uložiť sankciu:

- **pokutu**
- **pokarhanie**
- **zákaz činnosti**
- **prepadnutie veci**

Spoločné, prechodné a záverečné ustanovenia

V tejto časti zákon upravuje oprávnenie vlády uložiť amnestiu vo veciach priestupkov, pôsobnosť ústredných orgánov štátnej správy, kontrolu dodržiavania uložených opatrení a ustanovenia o trovách konania.

Podľa zákona o priestupkoch ústredným orgánom štátnej správy vo veciach priestupkov je ten ústredný orgán štátnej správy Slovenskej republiky, do ktorého pôsobnosti patrí úsek štátnej správy, v ktorom došlo k porušeniu povinnosti zakladajúcej priestupok, napríklad Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky, Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky a pod. Ak takto nemožno určiť ústredný orgán štátnej správy, je ním Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky.

Ministerstvo vnútra vo vzťahu k okresným úradom vykonáva metodickú, riadiacu a kontrolnú činnosť vo veciach priestupkov a iných správnych deliktov v rámci jeho pôsobnosti. Rozhoduje o mimoriadnych opravných prostriedkoch (preskúmanie rozhodnutia v mimo odvolacom konaní, obnova konania, protest prokurátora).

Okrem iných správnych orgánov uvedených v zákone o priestupkoch okresné úrady v prvom stupni prejednávajú priestupky na úseku:

- občianskeho spolunažívania
- proti majetku
- verejného poriadku
- práva na prístup k informáciám
- všeobecnej vnútornej správy
- proti poriadku v správe
- hospodárenia s bytmi a nebytovými priestormi
- občianskych preukazov

V nadväznosti na prijatie trestnoprávných noriem v súčasnosti prebiehajú legislatívne práce na vydanie novely priestupkového zákona. Riešenie otázok spojených s odlíšením priestupku na

jednej strane a korešpondujúceho trestného činu na druhej strane ako aj právne zložitejšia a viackrát zmenená úprava prejednávania priestupkov, kladie zvýšené nároky najmä na okresné úrady, ostatné orgány štátnej správy, obce a iné orgány oprávnené zo zákona objasňovať priestupky.

Náplň činností odboru všeobecnej vnútornej správy na úseku priestupkov

1. vykonáva štátnu správu na úseku priestupkov podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 372/1990 Zb.“) a podľa správneho poriadku v rozsahu odvetvovej pôsobnosti a funkčnej príslušnosti,

2. prijíma oznámenia štátnych orgánov, obcí, organizácií, občanov a orgánov činných v trestnom konaní o priestupkoch a rozhoduje o ďalšom postupe v konaní o priestupkoch,

3. objasňuje priestupky a vykonáva úlohy s tým spojené:

3.1. vyžaduje vysvetlenia od fyzických alebo právnických osôb,

3.2. vyžaduje vysvetlenia od štátnych orgánov a obcí,

3.3. vyžaduje odborné vyjadrenia od príslušných orgánov,

3.4. zabezpečuje úkony potrebné na zistenie skutočného stavu vecí,

4. prerokúva priestupky v prvom stupni a v rámci konania o priestupku:

4.1. zabezpečuje priebeh konania o priestupku:

predvoláva účastníkov konania, svedkov, ďalšie osoby, ktorých účasť na ústnom pojednávaní je potrebná,

upovedomuje účastníkov konania o vykonávaných procesných úkonoch v rámci dokazovania,

v odôvodnených prípadoch žiada o predĺženie lehoty pre rozhodnutie a upovedomuje účastníkov konania o predĺžení lehoty pre rozhodnutie,

spracúva dožiadania na iné správne orgány o vykonanie procesných úkonov v konaní o priestupku podľa správneho poriadku,

vyzýva účastníkov konania na odstránenie nedostatkov podania podľa správneho poriadku, podľa zákona č. 372/1990 Zb.,

4.2. na ústnom pojednávaní vykonáva dokazovanie za účelom náležitého zistenia skutočného stavu vecí:

výsluchom účastníkov konania a svedkov, vykonaním ohliadky na mieste priestupku,

vykonaním listinných dôkazov, vykonaním iných dôkazných prostriedkov (rekognícia, previerka výpovede na

mieste a pod.),

4.3. vydáva rozhodnutia:

o prerušení konania podľa zákona č. 372/1990 Zb. a podľa správneho poriadku,

o svedočnom podľa správneho poriadku,

o znalečnom, o tlmočnom podľa zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,

o zastavení konania podľa správneho poriadku a podľa zákona č. 372/1990 Zb.,

o uložení poriadkovej pokuty podľa správneho poriadku,

o námietkach predpojatosti podľa správneho poriadku,

o predvedení podľa správneho poriadku,

o vydaní a odňatí vecí podľa zákona č. 372/1990 Zb.,

rozkaz o uložení sankcie za priestupok podľa zákona č. 372/1990 Zb.,

rozhodnutie o uznaní vinným z priestupku podľa zákona č. 372/1990 Zb.,

o odvolaní podľa správneho poriadku,

5. koná o mimoriadnych opravných prostriedkoch:

5.1. rozhoduje o návrhu na obnovu konania podľa správneho poriadku,

5.2. koná o podnete účastníka konania na preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania správneho poriadku,

6. koná o prostriedkoch prokurátorského dozoru:

6.1. rozhoduje o proteste prokurátora podľa zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov,

6.2. vykonáva opatrenia na základe upozornenia prokurátora podľa zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov,

7. spolupracuje s orgánmi sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately,

8. zabezpečuje súčinnosť s orgánmi činnými v trestnom konaní a s orgánmi oprávnenými objasňovať priestupky,

9. spracúva štatistické výkazy o priestupkoch a analýzy o priestupkoch, vrátane hodnotenia dodržiavania zákonnosti v konaní o priestupkoch,

10. vedie evidenciu priestupkov v rozsahu odvetvovej pôsobnosti a funkčnej príslušnosti,

11. poskytuje údaje z evidencie priestupkov osobe uvedenej v evidencii, súdom, orgánom činným v trestnom konaní, orgánom oprávneným objasňovať priestupky a správnym

orgánom oprávneným prerokúvať priestupky aj podľa osobitného zákona, iným orgánom, o ktorých to ustanovuje osobitný zákon, súdom, justičným a správnym orgánom iných štátov,

12. prerokúva priestupky podľa osobitných právnych predpisov podľa odvetvovej pôsobnosti a funkčnej príslušnosti,

13. ukladá pokuty za iné správne delikty podľa osobitných právnych predpisov podľa odvetvovej pôsobnosti a funkčnej príslušnosti; uložené pokuty zadáva do informačného systému,